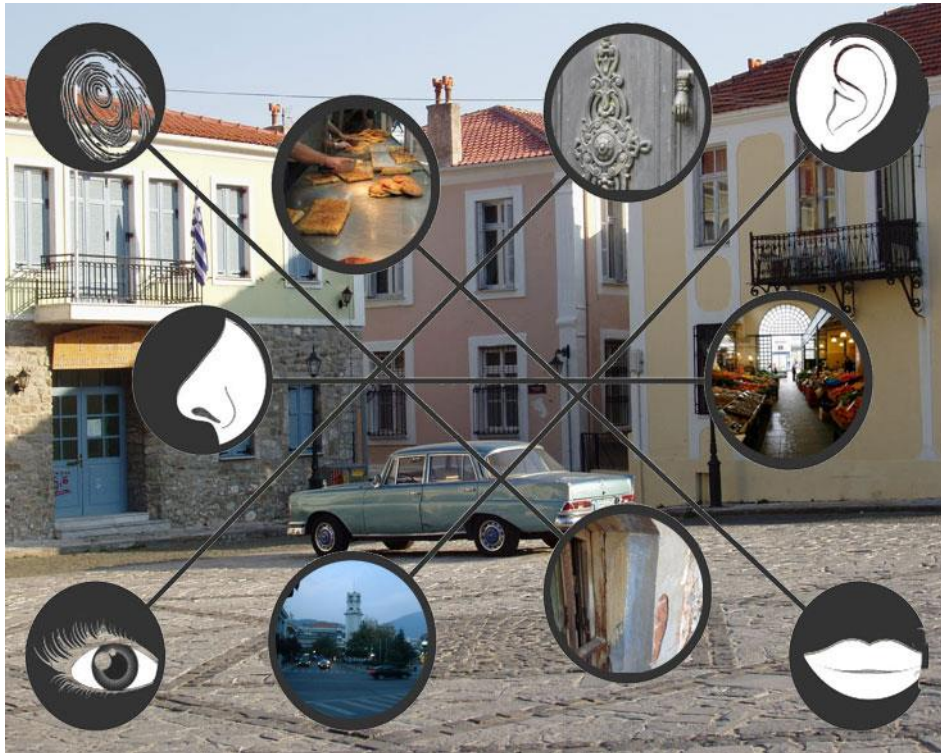

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ ΙΙΙ
Β' ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΟ ΕΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
Θέμα: Είναι αυτό που βλέπουμε?

Το αντιληπτικό και εννοιολογικό περιεχόμενο της αισθητικής μορφής.
Ψυχογεωγραφικά παιχνίδια. Περιπλάνηση

3^ο τμήμα
Υπ.Καθηγητής
Τάκης Κοζόκος – γλύπτης

Το blog του μαθήματος υπάρχει στην διεύθυνση:

<http://www.blogeikastika.gr>

email takiskozokos@gmail.com
web www.takiskozokos.gr

Περισσότερες πληροφορίες και Νέα για το μάθημα υπάρχουν
στο blog του μαθήματος : www.blogeikastika.gr

3^{ες} Σημειώσεις Μαθήματος 2021-22

Το μάθημα είναι κατά βάση εργαστηριακό.

Οι σημειώσεις δίνονται για την ενθάρρυνση σας για περισσότερη έρευνα.

Είναι αυτό που βλέπουμε?

Τι είναι λοιπόν η «ατμόσφαιρα» ενός χώρου?

Οφθαλμαπάτες και πώς βλέπουμε.

https://www.ted.com/talks/beau_lotto_optical_illusions_show_how_we_see/transcript?language=el

Φάος - Φως

Ετυμολογία της λέξης ΦΩΣ

...από το λεξικό διαβάζουμε, για την λέξη φάος:

Φάος, Φως (αο>ω) [φάΦος, ο πρωτόγονος άνθρωπος για να ανάψει φωτιά, αλλά και για να την διατηρήσει, έπρεπε να φυσά προς την εστία του πυρός τακτικά.

Φουφού λέγεται ακόμα και τώρα η εστία του πυρός και το μαγκάλι. Μόλις δε ανάψει η φωτιά, φωτίζει (φά-ει) και φα-νερώνει τα γύρω της αντικείμενα. Γύρω από το φώ-ς της φωτιάς αρχίζουν να ακούγονται οι φω-νές των ανθρώπων, για την περιγραφή των συμβάντων της προηγηθείσης ημέρας, φά-σκω = βεβαιώ, ισχυρίζομαι, προσποιούμαι (διότι η γλώσσα τους ήταν φτωχή και έπρεπε και δια προσποιήσεων να παραστήσουν κάποια συμβάντα).

Η ρίζα φα- (φάσις = καταγγελία, λόγος και εμφάνιση) έχει την σημασία του φέρω στο φως, φανερώνω, φανερώνω δια του λόγου, καθιστώ γνωστό (βλ. φαίνω και φημί).

Για τον λόγο αυτόν οι τύποι του παθητικού παρακειμένου του φημί και του φαίνω είναι ακριβώς ίδιοι. Το φαίνω συνδυάζει τα δύο ρήματα φάω και φημί, περιέχων και τις δύο έννοιες, αφού σημαίνει φέρω στο φως, δεικνύω, φανερώνω, παρέχω φως, εκθέτω (επί

διανοημάτων), καταγγέλλω κάποιον, προδίδω, λέγω. Το φαύω (φάFω) παραπέμπει κατ' ευθείαν στη φουφού, το φύσημα για το άναμμα της φωτιάς]- φως (αο>ω).

Φως = Χρώμα
Λευκά ή έγχρωμα;
του Κωστή Παπαγιώργη

(από τη στήλη του "Λαϊκή Απογευματινή" - "Αθηνόραμα" τ. 552, 9-15/12/2010)

Σοβεί ένα ζήτημα στο ντόπιο γούστο που διχάζει - ή τριχάζει - τους αρχιτέκτονες αλλά και τους οιοουσδήποτε λαϊκούς ή ξένους: τα σπίτια στην Ελλάδα πρέπει να είναι άσπρα - όπως τα σπίτια και τα σπιτάκια στα νησιά - ή χρωματιστά; Το ίδιο ερώτημα αφορά και τα "αρχαία", θέατρα και ναούς, αγάλματα και ανάγλυφες παραστάσεις, που τα συνηθίσαμε τόσο πολύ λευκά και ξασπρισμένα ώστε θα μας φαινόταν ιεροσυλία αν κάποιο (βέβηλο) χέρι τα χρωμάτιζε στα καλά καθούμενα. Γεγονός είναι, πάντως, ότι κάτι που συνηθίζεις, κατόπιν το θεωρείς αυτονόητο, προφανές, με τελική συνέπεια να το ταυτίζεις με τη φυσικότητα. Από αυτόν το δρόμο καταλήξαμε να πιστεύουμε ότι η αρχαία Ελλάδα ήταν λευκή και ασπρουλιάρα. Άρα και τα κυκλαδίτικα νησιά συνεχίζουν κατιτί αρχαϊκό, αρχετυπικό, με τον ασβέστη στους τοίχους και στις σκεπές.

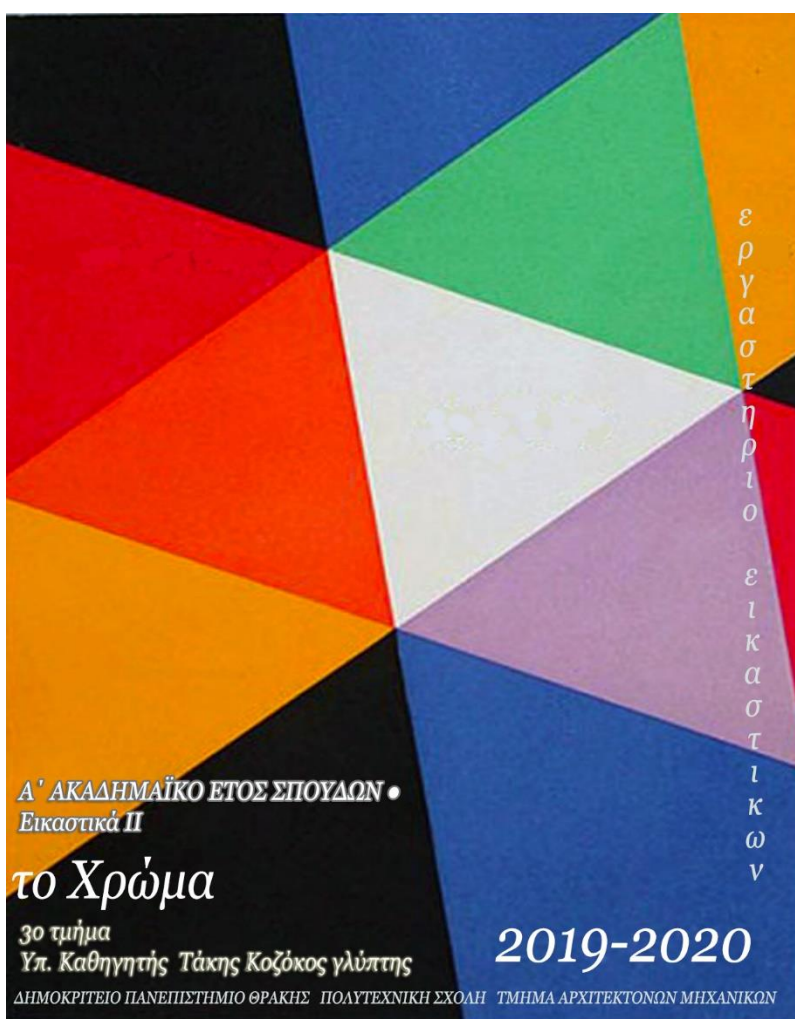
Εντούτοις, η χρωματικότητα ουδέποτε ταυτίστηκε με τα αρχαία αγάλματα και οικοδομήματα. Ο αρχιτέκτων Άρης Κωνσταντινίδης, που είναι κάτι σαν άγιος της τέχνης του, επιμένει στα ημερολόγιά του ότι στην Ελλάδα θέλουμε την αρχιτεκτονική άσπρη, ενώ στην πραγματικότητα ήταν ανέκαθεν έγχρωμη. Στα χρόνια της δικτατορίας του Μεταξά αποφασίστηκε να βαφτούνε όλα τα παραλιακά σπίτια της Αίγινας άσπρα, επικαλύπτοντας έτσι την χώρα, το μαύρο, το χοντροκόκκινο και το λουλακί χρώμα. Άλλωστε, μετά το πέρας του Εμφυλίου, όπου πήγαινε ο στρατός κι έβρισκε σπίτια με χρώμα, τα έβαφε αυθωρεί γαλάζια,

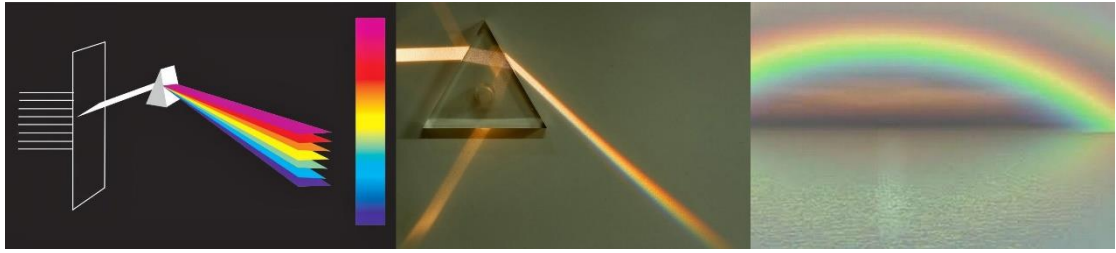
γαλανόλευκα. Το κόκκινο χρώμα κυριαρχούσε σε όλα τα οικοδομήματα, ήταν όμως κομμουνιστικό, "κουκουέδικο", κι έπρεπε ντε και καλά να αλλάξει.

Ο κανόνας, όπως εύκολα μαντεύει κάποιος, υπαγορεύει την ενσωμάτωση του σπιτιού στον περίγυρο. Πού απαντάται, λοιπόν, το άσπρο χρώμα στη φύση ώστε να λευκάνει και τα σπίτια; Στον ουρανό πιθανόν. Αντίθετα στη γη πέτρες, χρώματα, δέντρα, βράχια έχουν άλλους χρωματισμούς - χωμάτινους -, γι' αυτό και τα χρώματα αποκαλούνται "γαίες". Αυτά τα χρώματα τα διακρίνουμε, ξεθωριασμένα πια, σε δωρικούς ναούς και στην αρχαϊκή γλυπτική. Ούτε πρέπει να μας ξαφνιάζει το γεγονός ότι παλαιότερα τα σπίτια στην νεοελληνική επαρχία βάφονταν με χοϊκά χρώματα, δηλαδή συνεχίζοντας τη φύση ολόγυρα και όχι υπηρετώντας την ασπρίλα, που ουδεμία σχέση είχε ή μπορούσε να αποκτήσει με τον περιβάλλοντα χώρο.

Όταν το λευκό κυριάρχησε κι επιβλήθηκε άνωθεν (και) για πολιτικούς λόγους, οι αρχιτέκτονες, οι οποίοι γνώριζαν την αλήθεια, έξιψαν με ένα μυτερό ξύλο ή σουγιά το άσπρο χρώμα για να βρουν του λόγου το αληθές - το κόκκινο, την ώχρα, το μαύρο και το λουλακί.

Το ίδιο έγινε και με τα "Ξενία" που έχτισε κάποτε ο Κωνσταντινίδης, βάφοντάς τα όπως πρέπει, αλλά ατύχησαν στη συνέχεια, διότι παραδόθηκαν στην άσπρη μπογιά και στον ασβέστη.

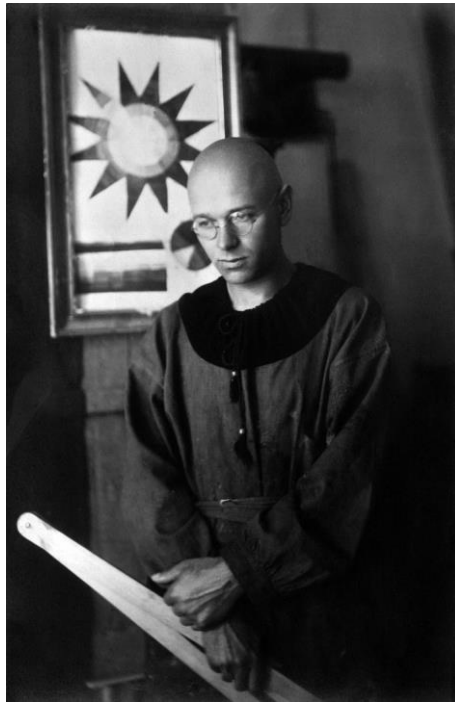

Ο ΧΡΩΜΑΤΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ

του Γιохάνες Ίπτεν
Johannes Itten (1888-1967)

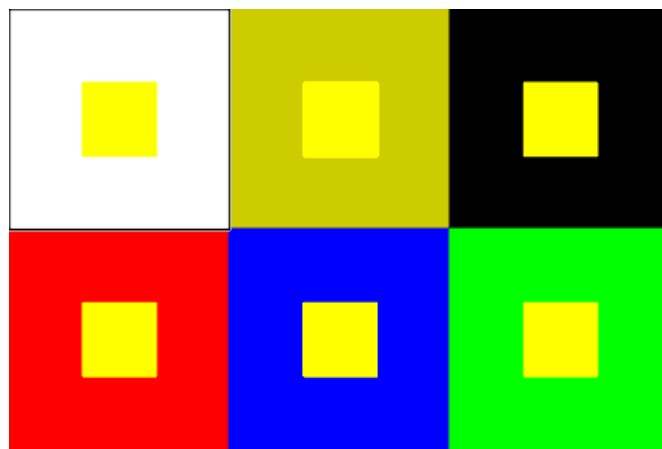
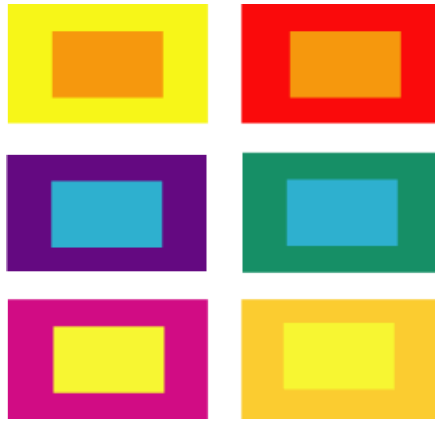

Η χρωματική θεωρία ολοκληρώθηκε από τον Γιохάνες Ίπτεν, έναν Ελβετό θεωρητικό τέχνης που δίδασκε στη σχολή εφαρμοσμένων τεχνών στη Βαϊμάρη, που στην συνέχεια έγινε γνωστή ως Bauhaus.

Η θεωρία του Itten φιλοδοξεί να αποτελέσει μια αισθητική θεωρία του χρώματος συγκροτημένη βάσει χρωματικών ιδιοτήτων και κανόνων οι οποίοι θεμελιώνονται στην παρατήρηση, την εμπειρία και το ένστικτο της φυσιογνωμίας του ως καλλιτέχνης.

«Η αρχέτυπη ουσία του χρώματος είναι μια ονειρική αντήχηση, ένα φως που γίνεται μουσική». Γιохάνες Ίπτεν

Η Τέχνη του Χρώματος του Γιохάνες Ίπτεν,

Johannes Itten's "The Elements of Color" free pdf en
https://monoskop.org/images/4/46/Itten_Johannes_The_Elements_of_Color.pdf

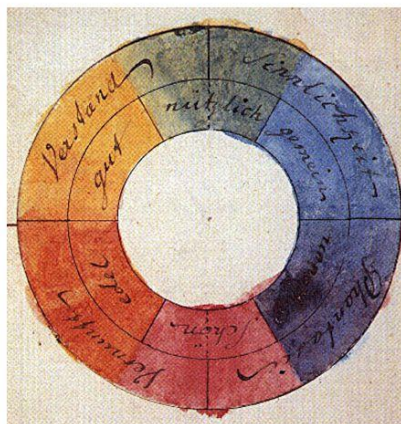

Ο χρωματικός κύκλος του Ίπτεν είναι ένας δωδεκαμερής χρωματικός κύκλος που περιλαμβάνει βασικά, συμπληρωματικά και παράγωγα χρώματα.

<https://www.artlessons.gr/tags/%CE%B9%CF%84%CF%84%CE%B5%CE%BD>

Ο χρωματικός κύκλος του Γκαίτε

Το 1809 διεύρυνε τον χρωματικό του κύκλο με χαρακτηριστικά και ιδιότητες των χρωμάτων από τον άνθρωπο – παρατηρητή. Στο έργο του “Zur Farbenlehre”, ο Γκαίτε περιέλαβε την αισθητική διάσταση (φαντασία, λόγος, διάνοηση, ευαισθησία) στους χρωματικούς κύκλους που σχεδίασε και ανέπτυξε.

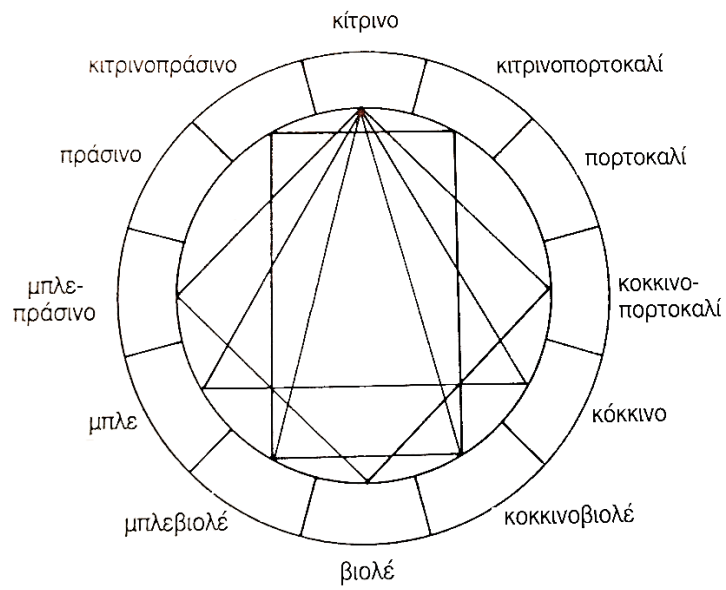
"GoetheFarbkreis" από Dicklyon
διαθέσιμο ως κοινό κτήμα

18

Η Τέχνη του Χρώματος και ο Συμβολισμός του

<http://www.artmag.gr/articles/art-articles/about-art/item/745-the-art-of-color-and-symbolism>

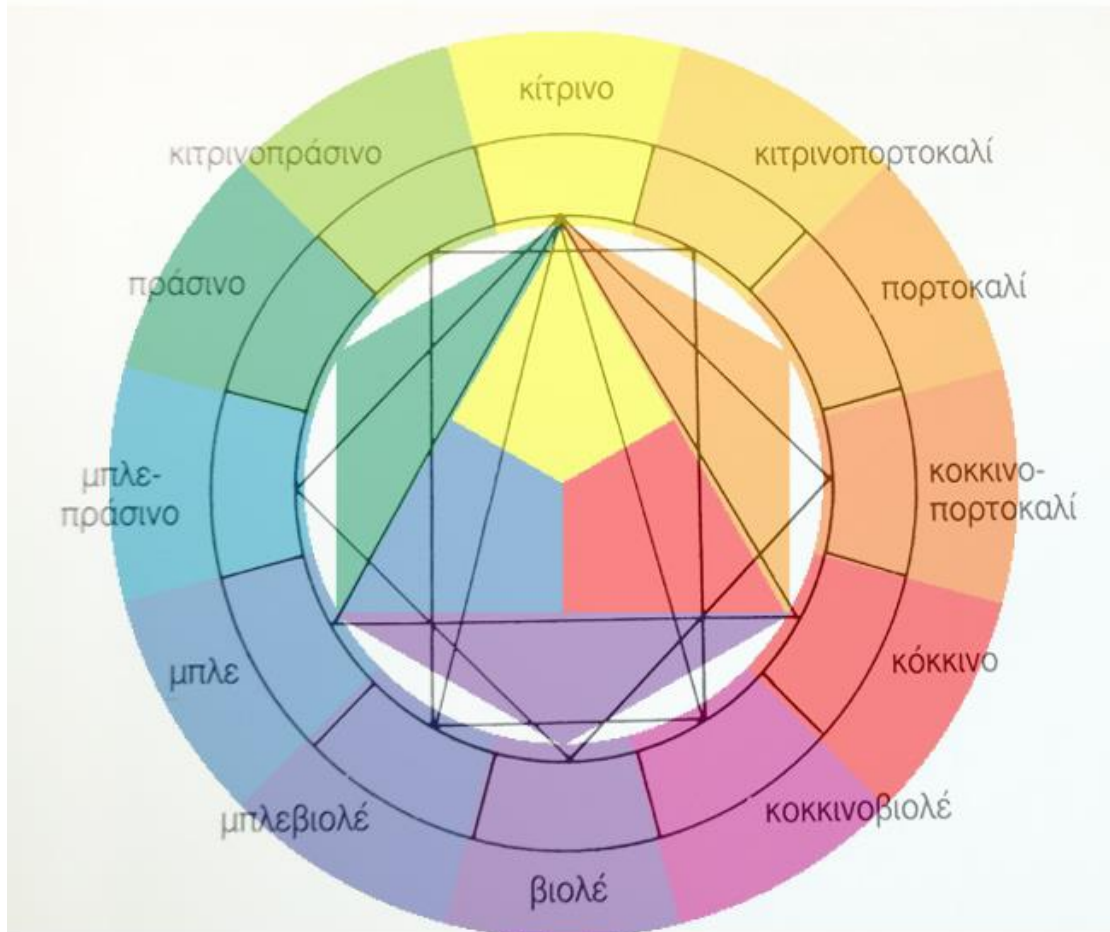

Η θεωρία του χρώματος

(.....με απλά λόγια.)

<https://www.youtube.com/watch?v=i40qIWzIRbU>

...για όσους θα θέλατε να εμβαθύνετε τις γνώσεις σας για το Χρώμα και την σχέση του με την Αρχιτεκτονική σας στέλνω - ([δες στα συνημμένα](#)) - την ερευνητική εργασία των φοιτητριών του TAM/ΔΠΘ : Γρυπνησιώτου Μαρία και Καλοφώνου Λεοναρδα – Αναστασία για το χρώμα.

ΤΙΤΛΟΣ: Ο ρόλος του χρώματος στη ψυχολογία μέσω της αρχιτεκτονικής

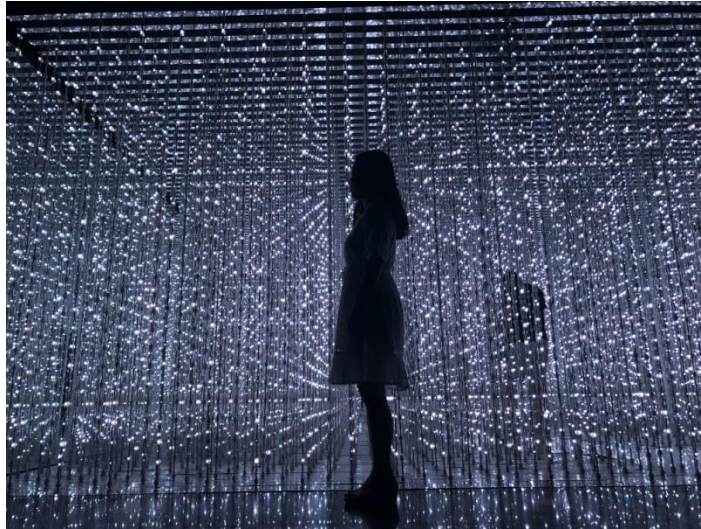
Ερευνητική Εργασία (Διάλεξη)

Γρυπνησιώτου Μαρία

Καλοφώνου Λεοναρδα – Αναστασία

Επιβλέπων Καθηγητής **Κοζόκος Τάκης**

(δεξ στα συνημμένα)

Wander through the Crystal Universe

<https://www.youtube.com/watch?v=tPKBDPW0tGk>

Art by teamLab

Links

Forest of Resonating Lamps

https://www.youtube.com/watch?v=7mK_uOqiQik

Paris 2016

HARMONY

Japan Pavilion, Expo Milano 2015

<https://www.youtube.com/watch?v=phAODx5utPI>

Resonating Forest / 呼応する森

<https://www.youtube.com/watch?v=EaCub9DEVr4>

Tokiwa Park 2016

Floating, Resonating Spheres / 浮遊する、呼応する球体

https://www.youtube.com/watch?v=K9BK_RsGtZY

2016

Homogenizing and Transforming World

<https://www.youtube.com/watch?v=MtzOd4RwXBY>

Seoul Art Space Geumcheon 2013

Βιβλιογραφία.

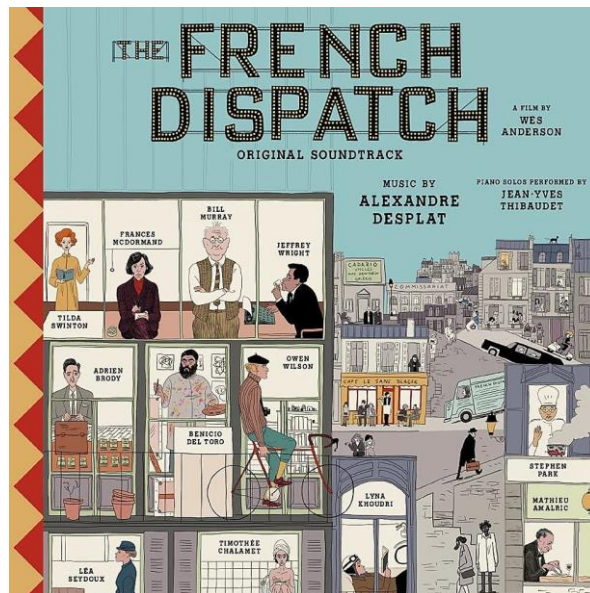
- "Η Τέχνη του Χρώματος", Γιохάνες Ίπτεν, Εκδόσεις Ένωση Καθηγητών Καλλιτεχνικών Μαθημάτων, Αθήνα 1998
- Παρραμόν, Μ. Χοσέ. (1997), ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΣΤΟ ΧΡΩΜΑ. Μεταφρασμένο από ισπανικά σε ελληνικά από τον Μαμωνίδη Αλέξανδρο: εκδόσεις ΝΤΟΥΝΤΟΥΜΗΣ
- Λαμπράκη-Πλάκα, Μαρίνα., Καλούδη, Ζήνα. Φως και χρώμα ελληνικό. Αθήνα: Εθνική Πινακοθήκη, 2003.
- ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟ ΧΡΩΜΑ ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΣΚΑ ΘΕΑΝΩ-ΦΑΝΝΥ, Εκδότης: ΚΥΡΙΑΚΙΔΗ ΑΦΟΙ Νοέμβριος 2011
- COLOR AND HUMAN RESPONSE BIRREN FABER, ΕΚΔΟΣΕΙΣ WILEY Φεβρουάριος 1984
- Η ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΧΡΩΜΑΤΩΝ ALBERS JOSEF: Εκδότης: ΑΝΤΙΥΛΗ Νοέμβριος 2016
- Color, environment, and human response Frank H. Mahnke Εκδόσεις WILEY Μάρτιος 1996
- INTERACTION OF COLOR ALBERS JOSEF Εκδότης: YALE UNIVERSITY PRESS Ιούλιος 2013
- Κοντορήγας, Θεόδωρος. Φωτισμός & αρχιτεκτονική. 1η εκδ. Θεσσαλονίκη: Κτίριο-Επιλογή στη δόμηση Ε.Π.Ε, 2006.

News

Βραβεία φωτογραφίας Αρχιτεκτονικής 2021

<https://www.lifo.gr/culture/photography/anakoinothike-i-braheia-lista-ton-brabeion-fotografias-arhitektonikis-2021>

Η ΓΑΛΛΙΚΗ ΑΠΟΣΤΟΛΗ (THE FRENCH DISPATCH) - Official Trailer

https://www.youtube.com/watch?v=ZZNux_OLw_E&t=1s&ab_channel=FeelgoodEntertainment

Η νέα ταινία του Wes Anderson ...

Κρατάμε αποστάσεις.

για πάντα ενδιαφέρουσα επίσκεψη στο ...

<http://www.ted.com/topics/architecture>

ΤΕΛΟΣ

Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου του
διδάσκοντα. - email: takiskozokos@gmail.com